

اتحادیه نویسندگان عرب در سوریه

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دمشق

اتحادیه نویسندگان عرب سوریه از مراکز فرهنگی فعال در کشور سوریه است که توانسته به همت اعضای خود، که همگی از اهل فکر و ادب و فرهنگ منطقه اند، به موفقیت‌های قابل توجهی دست یابد.

این اتحادیه، در سال ۱۹۶۹م تاسیس شد، اما تأیید رسمی آن طی ابلاغ شماره ۷۲، مصوب از سوی پارلمان، در سال ۱۹۷۲م اعلام گردید.

اتحادیه نویسندگان در حال حاضر دارای ۵۸۷ نفر عضو از ارباب علم و ادب و اهل ذوق و نویسندگی در رشته‌های مختلف علوم انسانی است که دویست نفر از اعضای آن را نویسندگان سایر کشورهای عربی تشکیل می‌دهند و ثبت نام کماکان از میان چهره‌های فعال فرهنگی ادامه دارد.

علی عقلم عرسان، دبیر کل اتحادیه، طی گفتگویی اهداف آن را به شرح ذیل بیان کرد:

- ۱- شناسایی و بسیج استعداد‌های ادبی در سراسر سوریه.
- ۲- بازپروری و شکوفاساختن استعداد‌های مذکور.
- ۳- پیگیری واقعیت‌های جهان عرب در زمینه‌های تولیدات و دستاوردهای ادبی و فرهنگی.
- ۴- شعله‌ور ساختن روحیه مقاومت و پایداری در شهروندان عرب.
- ۵- تأکید بر آزادی بیان و قلم.

۶- فراهم ساختن فضای مناسب فرهنگی برای بروز امکانات و استعداد‌های ابتکاری با هدف ظهور آنها.

۷- پاسخگویی به استعمار و امپریالیسم و صهیونیسم.

۸- مبارزه با جریان‌های فرهنگی و انحرافی، پوچگرایی، سازش‌پذیری.

* نقش عضو در اتحادیه و خدمات متقابل آن به اعضا: عضو اتحادیه به صورت طبیعی در کلیه جلسات رسمی و برنامه‌ریزی سیاست‌های سالانه آن شرکت کرده و از حق رای و کاندیدا شدن در سطوح مختلف برخوردار می‌باشد. اتحادیه در قبال اعضای خود نیز مسؤول و از حقوق مادی و معنوی نویسندگان عضو حمایت می‌کند و مقالات و نوشته‌های فکری، فرهنگی، ادبی آنها را به تناسب موضوع در مجله‌ها و منشورات اتحادیه به چاپ می‌رساند و خدمات و زمینه‌ها و امکانات لازم را برای نشر و طبع دستاوردهای فکری اعضا فراهم می‌نماید و از دیگر سو در خصوص بیمه درمانی و خدماتی و تهیه مسکن و مشارکت دادن اعضا ضمن هیات‌های اتحادیه که با هدف شرکت در فعالیت‌های فرهنگی اتحادیه در داخل و خارج برگزار می‌شود، اقدام می‌کند.

* ساختار سازمانی اتحادیه: این اتحادیه برابر آیین‌نامه داخلی، هر ساله در ماه اول سال، نشست سالانه صنفی خود را با شرکت کلیه اعضا برگزار می‌نماید. عملکرد سال گذشته اتحادیه پس از استماع به گزارش دفتر اجرایی مورد بررسی و بازبینی و ارزیابی قرار می‌گیرد و در خلال این اجلاس بودجه مالی آن سال، به علاوه برنامه کاری سال آینده مورد بحث قرار می‌گیرد.

گزینش رده‌های مختلف صنفی اتحادیه از جانب اعضا در این اجلاس صورت گرفته و برای مدت پنج سال تعیین می‌گردد.

اعضای اتحادیه ۲۵ نفر هستند و برای مدت پنج سال انتخاب و آنها از بین خود اعضای دفتر اجرایی را که نه نفرند برگزیده و نهایتاً دفتر اجرایی یک نفر را از میان خود به عنوان رئیس اتحادیه و یک نفر را به عنوان معاون اتحادیه به مدت پنج سال انتخاب می‌نماید.

شورای مذکور هر چهار ماه با تشکیل جلسات ثابت روند

۳- مجله‌الاداب الاجنبیه. این مجله فصلنامه است و عمدتاً ترجمه ادبیات زبانهای خارجی است و برخی از اوقات به صورت ویژه نامه ادبیات زبان خاصی منتشر می‌شود. نظر به اهمیت درج‌نمایی از ادبیات فارسی در مجله مذکور، که مورد اهتمام و توجه محافل ادبی و فرهنگی عرب زبان است، چنانچه اطلاعاتی از سوی مراکز مربوط در ایران تهیه و به این رایزنی ارسال گردد، بدیهی است مقدمات چاپ ویژه نامه ای بدین منظور، که در برگیرنده جوانب مختلف ادبیات قدیم و معاصر و تاریخ آن باشد، بسیار مناسب به نظر می‌رسد. مسؤولین اتحادیه نیز نظر مثبت خود را در چاپ ویژه نامه ادبیات فارسی اعلام کرده‌اند.

۴- مجله جریده الاسبوع الادبی. این مجله فرهنگی ادبی است و عمدتاً مقالات آن به اختلاف اعراب و اسرائیل نظر و روی آن تکیه می‌کند.

* فعالیتهای جانبی اتحادیه: برگزاری موسم فرهنگی از ابتدای ماه ژانویه تا پایان ماه ژوئن هر سال، از برنامه‌های ثابت هر ساله اتحادیه است که در این دوره دفتر مرکزی و شاخه‌های تابعه آن در استانهای مختلف نسبت به برگزاری کنفرانسهای علمی، ادبی، فرهنگی و برپایی شب شعر اقدام می‌کنند و در این راستا با هماهنگی و همکاری برخی از سازمانها و وزارتخانه‌های مربوطه نسبت به برگزاری کنفرانسهای تخصصی نیز تلاشهایی را به ثمر می‌رساند.

* انتشارات اتحادیه: برابر آمارهای ارائه شده، اتحادیه مذکور تاکنون نسبت به صدور و چاپ موارد ذیل اقدام نموده است:

۱- چاپ ۸۵۰ عنوان مقاله ادبی.

۲- صدور ۲۵۸ شماره از مجله الموقف الادبی.

۳- صدور ۴۹ شماره از مجله التراث العربی.

۴- صدور ۶۰ شماره از مجله الاداب الاجنبیه.

۵- صدور ۳۴۰ شماره از مجله جریده الاسبوع الادبی.

یادآوری می‌شود، اتحادیه یاساد شده دارای شاخه‌های مختلف در استانهای سوریه است و سه نفر از اعضای دفتر اجرایی آن بر روند امور و تشکیل کمیته‌های فرعی شهرستانها نظارت دارند.

پیشرفت کاری و نحوه اجرای طرحهای داده شده را مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهد و دفتر اجرایی با تشکیل جلسات هفتگی خود بر روند روزانه سیر امور اتحادیه نظارت و متولی اتخاذ تصمیم‌های لازمه در کلیه امور مربوط به تشکیلات است.

* دوائر و مسؤولیتهای وابسته به دفتر اجرایی: ۱- اداره نظارت و ارشاد ادبی از نقطه نظر برنامه‌ریزی عام، ۲- روابط خارجی، ۳- اداره مخطوطات و انتشارات، ۴- فعالیتهای فرهنگی، ۵- امور اجتماعی، ۶- شاخه‌های اتحادیه در سراسر کشور، ۷- کمیته‌های داخلی، ۸- امور اداری و مالی.

* مهمترین فعالیتهای اتحادیه: اتحادیه دارای انتشارات است و امور چاپی و مطبوعاتی آن منحصر به تالیفات و نوشته‌های اعضا نمی‌شود، بلکه آغوش آن برای چاپ کلیه مکتوبات نویسندگان دیگر خارج از اتحادیه باز است. نویسنده در صورتی که مایل به چاپ کتاب خود در انتشارات اتحادیه باشد، کتاب خود را به اتحادیه ارائه نموده و پس از بررسی و نظر خواهی آن توسط دو نفر از اعضای اتحادیه در صورت مثبت بودن به چاپ سپرده و در غیر این صورت کتاب یاساد شده به دو نفر دیگر جهت بررسی و اعلام نظر و اگذار و نهایتاً پس از موافقت به چاپ آن برابر شرایط جاری مبادرت می‌گردد. در صورت چاپ، حق التالیف مناسب بر اساس «کلمات» به نامبرده داده می‌شود و درصد معقولی از قیمت روی جلد نیز، پس از پایان حق تملک، که چهار سال است، به نویسنده تعلق می‌گیرد.

* وظایف اداره نظارت و ارشاد: اداره نظارت و ارشاد ادبی در ترسیم خطوط فرهنگی و نشر و تاکید بر قضایای فکری-ادبی عام مساعدت و همیاری می‌کند و کمیته‌های مربوطه علاوه بر خط‌دهی و مشاوره در امور جوهری و مفاهیم و اشتباهات و خطاهای لفظی... تالیفات را به نویسندگان نیز گوشزد می‌نمایند.

* مطبوعات و منشورات اتحادیه: اتحادیه علاوه بر چاپ کتاب دارای چهار مجله به شرح ذیل است که توسط اعضای کمیته‌های فرعی وابسته به اتحادیه نوشته و به صورت منظم در تیراژ مناسبی چاپ و در سطح سوریه توزیع می‌گردد.

۱- مجله الموقف الادبی. این مجله ماهانه است و ویژه ادبیات معاصر عربی است.

۲- مجله التراث العربی. این مجله هر سه ماه یک بار منتشر می‌شود و قلمرو آن فقط تراث عربی به معنی عام کلمه است.